

# Branża biotechnologii – globalne tendencje i perspektywy strategiczne dla polskich firm

Krzysztof Klincewicz

*Autor artykułu omawia globalne tendencje i perspektywy strategiczne dla polskich przedsiębiorstw branży biotechnologicznej, prezentując charakterystykę biotechnologii oraz role uczelni, publicznych instytutów badawczych, koncernów farmaceutycznych, specjalistycznych firm biotechnologicznych i rządu w rozwoju sektora. W oparciu o badania literaturowe autor przeprowadził analizę przyjmowanych przez firmy w tej branży strategii, proponując typologię możliwych modeli biznesowych dla nowopowstających spółek. Artykuł zawiera rekomendacje opcji strategicznych wydających się najlepiej wspierać rozwój polskich uczestników rynku: działalności w obszarach bioodpowiedników, platform technologicznych oraz specjalistycznych, opartych na wiedzy usług.*

## 1. Wstęp

Rozwój rynku ochrony zdrowia jest bezpośrednio związany z funkcjonowaniem lokalnej branży farmaceutycznej. Jej przemiany wraz z pojawieniem się biotechnologii stanowią z kolei wyzwanie dla tradycyjnych przedsiębiorstw farmaceutycznych, jak również szanse dla nowych firm i instytucji badawczych. Niniejszy artykuł wyjaśni specyfikę biotechnologii w ujęciu technologiczno-biznesowym, wskazując na znaczenie współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami w sektorze oraz źródła przewagi konkurencyjnej. Zaprezentowana typologia strategii firm działających na rynku biotechnologicznym ułatwi ocenę perspektyw rozwoju polskich przedsiębiorstw oraz umożliwi dokonywanie świadomych wyborów odpowiednich kierunków strategicznych.

Globalny rynek biotechnologii osiągnął w 2002 roku wartość ponad 77 miliardów dolarów, charakteryzując się znaczącą dynamiką wzrostu (Datamonitor 2003a: 3), podczas gdy polski sektor biotechnologii generuje około 100 milionów dolarów rocznych przychodów (MNiI 2003), stanowiąc 0,13% rynku globalnego. Dwie najstarsze spółki biotechnologiczne, Amgen i Genentech, wspólnie utrzymywały ponad 10% udziałów w rynku, osiągając w 2002 roku przychody odpowiednio na poziomie 2,3 i 5,5 miliardów dolarów (Datamonitor 2003a: 12). Ich europejscy odpowiednicy byli znacznie mniejsi, a spośród krajów kontynentu jedynie rynki Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji i Szwajcarii odgrywały